SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE

Wydziału Powiatowego powiatu sępoleńskiego

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnich z dnia 13-go grudnia 1880 r.

za rok 1924.

DRUKARNIA POLSKA
Sp. z. o. p.
SĘPOLNO (Pomorze).

SPRAWOZDANIE ADMINISTRACYJNE

Wydziału Powiatowego powiatu sępoleńskiego

po myśli par. 127 ordynacji powiatowej dla prowincji wschodnich z dnia 13-go grudnia 1880 r.

za rok 1924.

DRUKARNIA POLSKA
Sp. z. o. p.
SĘPOLNO (Pomorze).

W myśl § 127 ordynacji powiatowej przedkłada Wydział Powiatowy Sejmikowi Powiatowemu następujące sprawozdanie administracyjne za rok 1924.

I. Statystyka

Ogólne dane statystyczne nie uległy zmianie. Jakkolwiek daje się zauważyć słaby wzrost ludności narodowości polskiej, liczba ludności na ogół pozostała bez poważnych zmian.

II. Administracja

A. Starosta i Deputowani.

Do dnia 12. września 1924 r. stał na czele administracji powiatowej str. ref. p. Wilhelm Liebich, od 13. IX. do 16. XI. roku ubiegł. urzędował jako kierownik Starostwa referent Urzędu Wojewódzkiego p. Franciszek Bała, od 17. XI stanął na czele administracji powiatu p. Starosta Ludwik Dzwonkowski.

Jako deputowani są jeszcze pp. Tomasz Komierowski z Komierowa i Łucjan Prądzyński z Skarpy.

B. Sejmik Powiatowy

Skład członków Sejmiku się nie zmienił. Posiedzeń Sejmiku odbyło się siedm i to w dniach 8. I, 20. III. 23. IV. 21. VII. 17. IX. 23. IX. i 25. XI., na których przedłożono 121 spraw do załatwienia. Treść powziętych uchwał ogłoszono w Orędowniku Powiatowym

C. Wydział Powiatowy

Skład członków Wydziału Powiatowego pozostał nie zmieniony. Posiedzeń odbyło się 12 (w tem 2 nadzwyczajne), na których załatwiono 303 sprawy, w tem jedna rozprawa ustna (postępowanie administracyjno — sporne) z § 105 ustawy o kompetencji władz z dnia 1. sierpnia 1883 r.

Liczba numerów dziennika podawczego w biurach Wydziału Powiatowego wynosi 10022.

D. Urzędnicy Wydziału Powiatowego

1. Biura Wydziału Powiatowego

1. I. sekr. Wydziału Powiatowego p. Ledziński
2. II. „ „ „ „ Bukolt
3. referent dla spraw podatkowych p. Łowiński
4. asystent Wydz. Pow. p. Twarogowski
5. registrator „ „ p. Retmański
6. 2 siły pomocnicze, 1 maszynistka, 1 telefonista

2. Urzędnicy Powiatowej Kasy Komunalnej i Oszczędności

1. Dyrektor Kas	p. Bruski
2. kasjer	p. Młodzianowski
3. „	p. Kalinowski
4. książkowa	p. Wiśniewska
5. „	p. Krąkowska
6. „	p. Kowalska
7. 1 siła pomocnicza	p. Mikicki

3. Referent Oświatowy.

1. referent oświatowy	p. Hoffmann

4. Emerytów i wdów niema.

Rozkład pracy

L. p.	Nazwisko kierownika	Zakres pracy
1	Ledziński, I. sekr. Wydz. Powiatowego	Nadzór i kontrola wszelkich przez Wydział Powiatowy załatwianych spraw, administracja majątku powiatowego, sprawy personalne, sprawy policyjne wymagające orzeczenia Koleg. Wydz. Pow., sprawy do posiedzeń Wydziału i Sejmiku Powiatowego oraz sprawy szos i budowy dróg.
2.	Bukolt, II. sekr. Wydz. Pow.	Sprawy: wójtów, sołtysów, urzędu stanu cywilnego, położnych obwodowych, polowania koncesyjne, ubogich, głuchoniemych, umysłowo chorych, wszelkie sprawy dot: administracji gmin, rakarni, premjowanie klaczy, licencji, szkolne i sprawy do Orędownika Pow.
3.	Łowiński, referent dla spraw podatkowych	Wszelkie sprawy podatkowe i opłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej,
4.	Twarogowski, asystent Wydz. Pow.	Sprawy przewłaszczeniowe i likwidacyjne, sprawy rentowe (sekcji od wypadków w rolnictwie) oraz sprawy Pow. Rady Opieki Społ.
5.	Retmański, registrator	Registratura i bibljoteka Wydz. Pow.
6.	Czajka, p. ob. technika drogowego,	Biuro Powiatowego Zarządu Dróg.

Administracja Wójtostw.

Obwody wójtowskie pozostały nie zmienione.
Urząd Wójtowski wzgl. Urząd zastępcy wójta sprawują:

Nr. b.	obwód wójtowski	Wójt	Zastępca	Uwagi
1.	Lutowo	Domek Tomasz	Skwarc Konstantyn	
2.	Duża Cerkwica	Daroń Jan	Weyna Maciej	
3.	Iłowo	Rośiński Bernard	Mamach Alfons	
4.	Jastrzębiec	Bielawski Józef	— — —	
5.	Lutowo rew. leśn.	Skwarc Konstanty	Murach Augustyn	
6.	Komierowo	Komierowski Tom.	Siudziński Zdzisław	
7.	Nowydwór	Skwarc Konstanty	Murach Augustyn	
8.	Płocicz	Szumiński Francisz.	Barton Franciszek	
9.	Zakrzewek	Piotrzkowski Jan	— — —	
10.	Mała Cerkwica	Jan Daroń	Karzycki Wojciech	
11.	Suchorączek	Kania Ludwik	Gliszczyński Juljan	
12.	Sypniewo	Rosiński Bernard	Gracz Florjan	
13.	Wałdowo	Prądzyński Łucjan	Pronobis Jan	
14.	Sośno	Bielawski Józef	— — —	

PP. wójtowie pobierają w myśl uchwały Wydziału Pow. z 1. XI. 24 r miesięczną remuneracje w wysokości 4 groszy od duszy. mies., z tego płacą odnośne gminy 2 grosze, powiat dalsze 2 grosze,

Administracja Urzędów Stanu Cywilnego.

Obwody Urzędów Stanu Cywilnego pozostały nie zmienione.

Nr. b.	Obwód Urzędu Stanu Cywilnego	Urzędnik stanu cywilnego	Uwagi
1.	Sępólno	Jagielski Edmund	
2.	Duża Cerkwica	Karzycki Wojciech	
3.	Orzełek	Daroń Jan	
4.	Nowydwór	Kaźmierczak Winc.	
5.	Wałdowo	Pronobis Jan	
6.	Komierowo	Siudziński Zdzisław	
7.	Kamień	Karzycki Wojciech	
8.	Płocicz	Barton Franciszek	
9.	Lutowo	Masiak Wincenty	
10.	Sypniewo	Kaatz Konrad	
11.	Iłowo	Hildebrandt	
12.	Sośno	Kuich Franciszek	
13.	Jastrzębiec	Bielawski Józef	
14.	Więcbork	Lindecki Piotr	
15.	Lutówko (rew. leś.)	Skwarc Konstanty	
16.	Zakrzewek	Piotrzkowski Jan	

Wynagrodzenie dla urzędn. stanu cywilnego wynosi obecnie 10 groszy od duszy rocznie.

Sądy rozjemcze.

Na zasadzie ustawy pruskiej z dnia 29. III. 1879 r. (zbiór ust. prusk. 1879 str. 321) powołano sądy rozjemcze.

Urząd sędziów rozjemczych sprawują:

Nr. b.	Obwód rozjemczy	Imię, nazwisko i miejsce zamieszkania a) sędziego rozjemczego b) zastępcy.
1.	Suchorączek	a) Dziarkowski Ignacy, gospodarz, Szynwałd b) Krause Andrzej, gospodarz, Wielowicz
2.	Płocicz	a) Barton Franciszek, sołtys, Mała Cerkwica b) Kuffel Ignacy, gospodarz, Mała Cerkwica
3.	Sypniewo	a) Jahr Karol, gospodarz, Lubcza b) Kucharski, gospodarz, Sypniewo
4.	Iłowo	a) Hildebrand Józef, gorzelany Iłowo b) Izbaner Hugon gospodarz Radońsk
5.	Duża Cerkwica	a) Karzycki Wojciech, burmistrz, Kamień b) Tarlach, gospodarz, Duża Cerkwica
6.	Zakrzewek	a) Ciepłuch Adam, gospodarz, Zakrzewska Osada b) Pietrzkowski, wójt, Więcbork
7.	Komierowo	a) Siudziński, gorzelany, Komierowo b) Szajkowski, administrator, Komierowo
8.	Orzełek	a) Gracz Józef, gospodarz, Orzełek b) Tarlach Konrad, gospodarz Orzełek
9.	Jastrzębiec	a) Slypa, rządca, Jastrzębiec b) Szrajda, gospodarz, Jastrzębiec
10.	Sośno	a) Bielawski, dzierżawca, Jastrzębiec b) Kwasigroch, gospodarz, Sośno
11.	Lutowo	a) Domek, gospodarz Lutowo b) Dobek, dzierżawca, Lutowo
12.	Nowydwór	a) Wenda Ambroży, gospodarz, Lutówka b) Murach Augustyn „ „
13.	Lutówko	a) Wenda Ambroży, gospodarz, Lutówko b) Murach Augustyn, „ „
14.	Wałdowo	a) Rybka Klemens, oberżysta, Wałdowo b) Pronobis, dzierżawca, Wałdowo
15.	Sępolno	b) Marasz Łukasz, kapitalista, Sępolno a) Ołyński Michał, kupiec, Sępolno
16.	Więcbork	b) Lindecki, burmistrz, Więcbork a) Kabat Jan, właść. ogrodn. Więcbork
17.	Kamień	a) Puterczak Józef, szklarz, Kamień b) Gmerek Jan, aptekarz, Kamień.

Podział obwodów położnych z przynależnemi miejscowościami.

W myśl uchwały Wydziału Powiatowego z dnia 10. IX 23. r. oraz uchwały Sejmiku Powiatowego z dnia 11. IX. 23 r podzielono obwody dla położnych następująco:

1) Obwód Sępolno.	Akuszerka obwodowa Stanisława Kobus zamieszkała w Sępolnie, należące miejscowości ; Sikorz, Piaseczno, Dziechowo i Trzciany folw.
2) Obwód Więcbork	Akuszerka obwodowa Marja Sobbek, zamieszkała w Więcborku, należące miejscowości : Witunia, Zakrzewek, Zakrzewska Osada, Nowydwór leśn, Zboże, Suchorączek gm. i folw. Śmiłowo, Karolewo, Pęperzyn i Sitno.
3) Obwód Kamień	Akuszerka obwodowa Ewa Jarząb, zamieszkała w Kamieniu, należące miejscowości : Kamień folw., Duża Cerkwica. Mała Cerkwica.
4) Obwód Komierowo	Akuszerka obwodowa Marta Goła, zamieszkała w Przepałkowie, należące miejscowości : Komierowo folw., Niechorz, Przepałkowo folw. i gm., Wilkowo, Wałdowo, Wałdówko gm. i folw., Obodowo i Dębiny.
5) Obwód Lutowo	Praktykują położna Stanisława Kobus zamieszkała w Sępolnie, należące miejscowości : Lutówko, Lutówko nadleśn., Iłowo gmin i folw.. Jazdrowo, Wiśniewa Wiśniewka i Radońsk.
6) Obwód Sypniewo	Praktykuje położna Cicilja Dobbek, zamieszkała w Nowym Wałdowie, należące miejscowości : Sypniewo folw, Lubcza i Jeleń.
7) Obwód Wielowiczek	Akuszerka obwodowa Paulina Dorawa, zamieszkała w Wielowiczu, należące miejscowości: Wielowicz, Płosków, Szynwałd, Wysoka, Młyńki. Jastrzębiec gm. i folw., Rogalin gm. i folw., Rostoki, Sośno gm. i folw.

WYKAZ

radców sierocych w miejscowościach należących do obwodu Sądu Powiatowego w Sępolnie w powiecie sępoleńskim.

L. b.	Miejscowość	Nazwisko radcy sierot
1	Sępolno	Piotrzkowski
2	Kamień	Proboszcz Lessel
3	Dąbrówka	J. Behrend
4	Duża Cerkwica	St. Sołonskowski
5	Dziechowo	K. Szews
6	Iłowo gm.	J. Młodzik
7	Iłowo folm.	J. Młodzik
8	Jazdrowo	A. Heiser
9	Jeleń	M. Schulke
10	Komierowo	J. Przybyła
11	Komierowo folw.	M. Marach
12	Lutowo	M. Rzechtalski
13	Lutówko	M. Wize
14	Mała Cerkwica	Fr. Barton
15	Niechórz	Ignacy Kłodziński
16	Nowe Wałdowo	J. Pronobis z Wałdowa
17	Obkas	M. Chrapowski
18	Orzełek	Ks. prob. Lessel, Kamień
19	Piaseczno	Fr. Szumiński
20	Płocicz	M. Dix
21	Przepałkowo	M. Zimny
22	Przepałkowo folw.	M. Zimny

23	Radońsk	R. Sommertag
24	Sikorz	R. Sakwiński
25	Sypniewo	J, Kucharski
26	Sypniewo folw.	J. Kucharski
27	Wałdowo	J. Pronobis
28	Wałdówko gm.	J. Ziętkowski
29	Wałdówko folw.	J. Ziętkowski
30	Wilkowo	A. Gackowski
31	Witkowo	J. Klinger
32	Wiśniewa	Kaź. Kowalski
33	Wiśniewka	I. Jędrzejek
34	Włościborz	Giczela
35	Zalesie gm.	J, Kiedrowicz z gm. Zalesie
36	Zalesie folw.	"
37	Kamień folw.	Ks. prob. Lessel z Kamienia
38	Lutówko nadleśn.	M. Węże z gm. Lutówko
39	Skarpa	Ł. Prądzyński
40	Trzciany	Robakowski

WYKAZ

radców sierocych w miejscowościach należących do Obwodu Sądu Powiatowego w Więcborku.

L. b.	Miejscowość	Nazwisko radzey sierot
1	Więcbork	J. Piotrzkowski
2	Dębiny	T. Jach
3	Jastrzębiec gm.	P. Sowiński
4	Jastrzębiec folw.	J. Bielawski
5	Lubcza	Jahr sołtys
6	Nowydwór	A. Grzenda
7	Obodowo	P. Kujat
8	Pęperzyn	Fr Meller
9	Płosków	Karamucki R.
10	Rogalin gm.	M. Stypa
11	Rogalin folw.	M. Stypa
12	Rostoki	Kwasigroch
13	Karolewo	W. Łuczyński
14	Sitno	Meller, Pęperzyn
15	Smiłowo	Jul. Młodzik
16	Sośno gm.	Kwasigroch, Sośno gm.
17	Sośno folw.	"
18	Szynwałd	P. Dyrka
19	Suchorączek	Kwasigroch
20	Sochorączek folw.	"
21	Wielowicz	J. Seydak, Wielowiczek
22	Wielowiczek	"
23	Witunia	Fr. Białkowski
24	Wysoka	E. Wenda
25	Zakrzewek	Fr. Czeszewski, Zakrzewska Osada
26	Zakrzewek Osada	"
27	Zboże	J. Gliszczyński
28	Młynki	St.Kloms.

Przegląd wszelkich gmin i obszarów

L. p.	Gmina wzgl. obszar dworski	Liczba ludności	Obwód miejski wzgl. wójtowski	Poczta	Obwód Urzędu stanu Cywilnego
			a. Miasta		
1	Sępólno	3188	Sępólno	Sepólno	Sępólno
2	Kamień	1489	Kamień	Kamień	Kamień
3	Więcbork	2520	Więcbork	Więcbork	Więcbork
			b. Gminy wiejskie.		
1	Dąbrówka	580	Duża Cerkwica	Droździenica	Duża Cerkwica
2	Dębiny	220	Komierowo	Sośno	Komierowo
3	Duża Cerkwica	536	Duża Cerkwica	Kamień	Duża Cerkwica
4	Dziechowo	188	Płocicz	Sępólno	Płocicz
5	Iłowo	214	Iłowo	Iłowo	Iłowo
6	Jastrzębiec	72	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
7	Jazdrowo	250	Iłowo	Iłowo	Iłowo
8	Jeleń	104	,,	,,	,,
9	Komierowo	70	Komierowo	Przepałkowo	Komierowo
10	Lutowo	570	Lutowo	Lutowo	Lutowo
11	Lutówko	320	Lutówko	Lutówko	Lutówko
12	Lubcza	596	Sypniewo	Sypniewo	Sypniewo
13	Mała Cerkwica	777	Płocicz	Kamień	Płocicz
14	Niechórz	332	Komierowo	Sępólno	Komierowo
15	Nowe Wałdowo	551	Wałdowo	Nowe Wałdowo	Wałdowo
16	Nowydwór	230	Zakrzewek	Więcbork	Zakrzewek
17	Obkaz	265	Orzełek	Kamień	Orzełek
18	Obodowo	184	Komierowo	Sośno	Komierowo
19	Orzełek	640	Orzełek	Kamień	Orzełek
20	Pęperzyn	637	Jastrzębiec	Więcbork	Jastrzębiec
21	Piaseczno	285	Płocicz	Sepólno	Płocicz
22	Płocicz	936	,,	Kamień	,,
23	Płosków	78	Sośno	Wielowicz	Sośno
24	Przepałkowo	110	,,	Przepałkowo	,,
25	Radońsk	290	Iłowo	Lutowo	Iłowo
26	Rogalin	203	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
27	Rostoki	70	Suchorączek	Wielowicz	Więcbork
28	Sikorz	364	Płocicz	Sępólno	Płocicz
29	Sitno	634	Jastrzębiec	Sitno	Jastrzębiec
30	Śmiłowo	217	Suchorączek	Więcbork	Więcbork
31	Sośno	237	Sośno	Sośno	Sośno
32	Szynwałd	407	,,	Wielowicz	Więcbork
33	Suchorączek	157	Suchorączek	Więcbork	,,
34	Sypniewo	429	Sypiewo	Sypniewo	Sypniewo
35	Wałdowo	278	Wałdowo	Wałdowo	Wałdowo
36	Wałdówko	170	Komierowo	Przepałkowo	Komierowo
37	Wielowicz	259	Więcbork	Wielowicz	Sośno
38	Wielowiczek	136	Sośno	,,	,,
39	Wilkowo	280	Wałdowo	Duża Kłonia	Wałdowo
40	Witkowo	377	Orzełek	Kamień	Orzełek
41	Witunia	354	Zakrzewek	Więcbork	Zakrzewek
42	Wiśniewa	403	Lutowo	Lutowo	Lutowo
43	Wiśniewka	129	,,	Sępólno	,,
44	Włościborz	587	Wałdowo	Włościborz	Wałdowo

dworskich powiatu sępoleńskiego.

Obwód policji państwowej	Obwód Urzędu Katastralnego	Obwód Sądu Powiatowego	Parafje kościelne	
			katolickie	ewangelickie
Sępólno	Sępolno	Sępólno	Sępólno	Sępolno
Kamień	,,	,,	Kamień	Kamień
Więcbork	,,	Więcbork	Więcbork	Więcbork
Kamień	,,	Sępolno	Dąbrówka	Dąbrówka
Wielowicz	,,	Więcbork	Wałdowo	Sępólno
Kamień	,,	Sępólno	Kamień	Kamień
Lutowo	,,	,,	Sępólno	Sępólno
,,	,,	,,	Sypniewo	Sypniewo
Więcbork	,,	Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Lutowo	,,	Sepólno	Sypniewo	Sypniewo
Sypniewo	,,	,,	,,	,,
Wałdowo	,,	,,	Wałdowo	Włościborz
Lutowo	,,	,,	Lutowo	Sępólno
,,	,,	,,	,,	,,
Sypniewo	,,	Więcbork	Sypniewo	Sypniewo
Kamień	,,	Sępólno	Kamień	Sępólno
Sępólno	,,	,,	Sępólno	,,
Wałdowo	,,	,,	Wałdowo	Włościborz
Sypniewo	,,	Więcbork	Więcbork	Więcbork
Kamień	,,	Sępólno	Kamień	Kamień
Wałdowo	,,	Więcbork	Wałdowo	Sośno
Kamień	,,	Sępólno	Kamień	Kamień
Więcbork	,,	Więcbork	Więcbork	Więcbork
Sępólno	,,	Sępólno	Sępólno	Sępólno
Kamień	,,	,,	Kamień	Kamień
Wielowicz	,,	Więcbork	Wielowicz	Sośno
Wałdowo	,,	Sępólno	Wałdowo	,,
Lutowo	,,	,,	Sypniewo	Grunau
Więcbork	,,	Więcbork	Wawelno	Sośno
,,	,,	,,	Więcbork	Więcbork
Sępólno	,,	Sępólno	Sępólno	Sępólno
Więcbork	,,	Więcbork	Więcbork	Więcbork
,,	,,	,,	,,	,,
Wielowicz	,,	,,	Wawelno	Sośno
,,	,,	,,	Wielowicz	,,
,,	,,	,,	Więcbork	Więcbork
Sypniewo	,,	Sępólno	Sypniewo	Sypniewo
Wałdowo	,,	,,	Wałdowo	Włościborz
,,	,,	,,	,,	,,
Wielowicz	,,	Więcbork	Wielowicz	Więcbork
,,	,,	,,	,,	Sośno
Wałdowo	,,	Sępólno	Wałdowo	Włościborz
Kamień	,,	,,	Kamień	Graunow
Więcbork	,,	Więcbork	Więcbork	Więcbork
Lutowo	,,	Sępólno	Sępólno	Sępólno
,,	,,	,,	,,	,,
Wałdowo	,,	,,	Wałdowo	Włościborz

L. p.	Gmina wzgl. obszar dworski	Liczba ludności	Obwód miejski wzgl. wójtowski	Obwód Urzędu Pocztowego	Obwód Urzędu Stanu Cywilnego
45	Wysóka	184	Suchorączek	Wielowicz	Więcbork
46	Zakrzewek	348	Zakrzewek	Więcbork	Zakrzewek
47	Zakrzewska Osada	450	,,	Zakrzewek	,,
48	Zalesie	113	Wałdowo	Pamiętowo	Wałdowo
49	Zboże	333	Suchorączek	Więcbork	Więcbork

c. Gminy folwarczne

L. p.	Gmina wzgl. obszar dworski	Liczba ludności	Obwód miejski wzgl. wójtowski	Obwód Urzędu Pocztowego	Obwód Urzędu Stanu Cywilnego
1	Iłowo	310	Iłowo	Iłowo	Iłowo
2	Jastrzębiec	140	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
3	Kamień	218	Orzełek	Kamień	Orzełek
4	Karolewo	141	Jastrzębiec	Sitno	Jastrzębiec
5	Komierowo	328	Komierowo	Przepałkowo	Komierowo
6	Lutówko nadl.	65	Lutówko	Lutówko	Lutówko
7	Młynki	96	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
8	Przepałkowo	247	Sośno	Przepałkowo	Sośno
9	Rogalin	92	Jastrzębiec	Jastrzębiec	Jastrzębiec
10	Skarpa	183	Wałdowo	Sępólno	Wałdowo
11	Sośno	375	Sośno	Sośno	Sośno
12	Suchorączek	145	Suchorączek	Więcbork	Więcbork
13	Sypniewo	920	Sypniewo	Sypniewo	Sypniewo
14	Trzciany	194	Płocicz	Sępolno	Płocicz
15	Wałdówko	154	Komierowo	Przepałkowo	Komierowo
16	Zalesie	240	Wałdowo	Pamiętowo	Wałdowo

Obwód policji państwowej	Obwód Urzędu Katastralnego	Obwód Sądu Powiatowego	Parafje kościelne katolickie	Parafje kościelne ewangelickie
Więcbork	Sępólno	Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Sypniewo	„	„	Więcbork	„
„	„	„	„	„
Waldowo	„	„	Waldowo	Włościborz
Więcbork	„	„	Sępólno	Sępólno
Lutowo	Sępólno	Sępólno	Sypniewo	Sypniewo
Więcbork	„	Wiecbork	Wielowicz	Więcbork
Kamień	„	Sępólno	Kamień	Kamień
Więcbork	„	Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Waldowo	„	Sępólno	Waldowo	Włościborz
Lutowo	„	„	Lutowo	Grunowo
Więcbork	„	Więcbork	Wielowicz	Więcbork
Waldowo	„	Sepólno	Waldowo	Sośno
Wiecbork	„	Więcbork	Wielowicz	„
Waldowo	„	Sępólno	Waldowo	Włościborz
Wielowicz	„	Więcbork	Wawelno	Sośno
Więcbork	„	„	Więcbork	Więcbork
Sypniewo	„	Sępólno	Sypniewo	Sypniewo
Sępólno	„	„	Sępólno	Sępólno
Waldowo	„	„	Waldowo	Włościborz
„	„	„	„	„

Członkowie Sejmiku Wojewódzkiego.

1) Tomasz Komierowski z Komierowa
2) Łucjan Prądzyński, z Skarpy

Zarząd Powiatowej Kasy Oszczędności.

1) Starosta Ludwik Dzwonkowski
2) Konstantyn Skwarc, nadleśniczy z Lutówka
3) Stanisław Sobierajczyk, kupiec z Sępólna
4) Jan Braka, kupiec z Więcborka
5) Józef Bielawski, dzierżawca dóbr Jastrzębiec,

Komisja Rewizyjna Pow. Kasy Komunalnej.

1) Łucjan Prądzyński, z Skarpy,
2) Antoni Bierwagen z Sępólna
3) Aleksy Klein z ,

Komisja licencyjna

1) Przewodniczący Józef Bielawski z Jastrzębca
2) zastępca Ludwik Kania z Suchorączka
3) ławnik Piotr Ziętak z Płocicza
4) ławnik Kujath z „

Komisja Przewłaszczeniowa

1) Przewodniczący Starosta Ludwik Dzwonkowski
2) członek Jan Kabat z Więcborka
3) „ Antoni Bierwagen z Sępólna

SPRAWY KASOWE.

Zestawienie

obrotu, rachunku zysków i strat i bilans

Powiatowej Kasy Oszczędności w Sępólnie

z dnia 31. grudnia 1924 r.

I. Obrót ogólny

od 1. I. do 31. XII. 1924 r.

№ bież.	Wyszczególnienie	Przychód	Rozchód	Saldo	
1	Oszczędności	33811,43	7194,10	26617,33	— —
2	Procenta	22122,68	9749,90	12372,78	— —
3	Prowizje	— —	— —	— —	— —
4	Rachunki bieżące	755525,91	784406,04	— —	28880,13
5	Wkłady na amortyzację hipotek	— 09	— —	— 09	— —
6	Pożyczki hipoteczne	— —	— 66	— —	— 66
7	Pożyczki gmin	— 01	— 12	— —	— 11
8	Pożyczki za podkładką różną	— 56	— 56	— —	— —
9	Banki i Poczt. Kasa Oszczędności	458381,22	465523,98	— —	7142,76
10	Efekta	237,78	5473,48	— —	5235,70
11	Aserwaty	2226,83	2226,83	— —	— —
12	Zaliczki	1324,59	1550,79	— —	226,20
13	Koszty administracyjne	23952,09	19440,85	4511,24	— —
14	Weksle	54025,20	76582,50	— —	22557,30
15	Redyskont weksli	72782,12	54391,12	18391—	— —
16	Obce waluty	5239,91	5123,93	115,98	— —
17	Ruchomości	— —	1800,01	— —	1800,01
18	Do dyspozycji Sejmiku Powiatow.	176,88	176,88	— —	— —
19	Fundusz rezerwowy	236,12	111,12	125—	— —
20	Fundusz zabezpieczenia	141,67	66,67	75—	— —
21	Konto waloryzacyjne i przejście bilansowe	4720,26	— —	4720,26	— —
22	Gotówka	— —	1085,81	— —	1085,81
23	Suma	1434905,35	1434905,35	66928,68	66928,68
24	Odchodzą sumy bilansowe z r. 1923	3175,09	3175,09		
25	Obrot w r. 1924.	1431730,26	1431730,26		
	Dochodzi rozchód ogólny	1431730,26			
	Dochód i rozchód razem	2863460,52			

Bilans na dnia 31 grudnia 1924 r.

A. Stan czynny

1. Gotówka		1085,81
2. Lokacje w bankach		
a) Poczt. Kasa Oszczędn. 203310 Poznań	6734,55	
b) Bank Polski Bydgoszcz	729,67	
c) Bank Związku Spółek	997,—	
d) Bank Powiatowy Chojnice	672,—	9133,22
3. Efekta: (Papiery wartościowe)		
a) 5% Państw. Pożyczki Konwerzyjna z r. 24	4634,—	
b) 8% „ „ złota (a)	90,—	
c) Akcje Banku Polskiego	500,—	
d) „ Elektrowni „Grodek"(60 sztuk)	11,70	5235,70
4. Pożyczki udzielone :		
a) na hipoteki podlegają waloryzacji w myśl	66	
b) gminom R. P. Rz P. z d, 14. V 24 r.	11	
c) na prima weksle	22557 30	
d) na rachunki bieżące	125544 90	148102,97
5. Ruchomości :		1800,01
6. Zaliczki :		226,20
		165583,91

B. Stan bierny

1. Fundusz		
a) rezerwowy	125—	
b) Zabezpieczenia strat	75—	200—
2. Konto waloryzacyjne i przejścia bilansowego :		4720,26
3. Wkładki:		
a) na książeczki oszczęd. (w złotych)	6062,43	
b) Powiatow. Kasy Oszczęd. Warszawa	20000—	
c) na rachunkach bieżących	96664,77	
d) podlegające amortyzacji	554,90	123282,10
4. Wkłady na amortyzację hipotek :		— 09
5. Długi :		
a) Redyskont 1) w Banku Polskim	4.000,—	
„ 2) „ „ Gospod. Kraj,	8261,—	
„ 3) „ Kom Banku kredyt.	6130,—	
b) w rach. bież. 1) „ Banku Gospod. Kraj.	743,—	
„ 2) „ Komun, Banku Kredt.	1247,46	20381,46
6. Czysty zysk :		17000,—
		165583,91

Zabowiązania z tytułu poręczenia : 106.425,95 zł

Rachunek zysków i strat.

Straty:		Zyski:	
1. [redacted]	17000,—	1. Procenta	12372,78
2. Czysty zysk		2. Prowizje	4511,24
		3. Z obcych walut	115,98
	17000,—		17000,—

Czysty zysk proponuje Zarząd i komisja rewizyjna podzielić:

a) Na fundusz rezerwowy	10075,—
b) „ „ zabezpiecz.	3425,—
b) 10% tantjemy dla Zarządu K. O.	1700,—
d) Nacele związku gwarancyjnego	1800,—
Sa.	17000,—

Przyjmie sejmik propozycję, to ustali się następujacy bilans końcowy:

A. Stan czynny:		B. Stan bierny:	
1. Gotówka	1085,81	1. Fundusz a) Rezerwowy	10200—
2. Lokacja w bankach	9133,22	b) zabezpieczenia strat	3500—
3. Efekta	5235,70	2. Konto waloryzacyjne	4720,26
4. Pożyczki udzielone	148102,97	3. Wkładki oszczędności	123282,10
5. Ruchomości	1800,01	4. „ amortyzacyjne	09
6. Zaliczki	226,20	5. Długi a) Redysk. weksli 18391 w rach. bież. 1990,46	20381,46
		6. Zarząd i związek gwarancyjny 1700 1800	3500,—
	165583,91		165583,91

Bilans powiatowej Kasy Komunalnej w Sępólnie na rok rachunkowy 1922

nr. b.	Dział	Dochód	Rozchód	Nadwyżka	Deficyt	Reszty w doehodzie	reszty w rozchodzie
1	Remanent						
2	Administracja majątk		1757,52		1757,52		
3	Aaministracja Wydz. Pow.	67402	39805051,87		39737649,87		
4	Administracja Kasy	656464	2794576,80		2138112,80		
5	Administracja Wójtostw	1083523	1021975	61548			
6	Podatki pow.	269356966,61	12844366	256512600,61		13065913,27	
7	Nieruchomości pow.	101000	18463433,34		18362433,34		
8	Sprawy sanitarne		152201		152201		
9	Koszta pielęgnow. umieszczonych w Zakładach	697582	2729071,39		2031489,39		
10	Dla kultury krajowej		20920130		2092130		
11	Administracja dróg pow.	12446532,36	23120244,61		10673712,25		
12	Koszta procesowe		2448014		2448014		
13	Nakłady w interesie gmin	22110	590060		567950		
14	Nieprzewidziane kwoty	16015073,60	12969251,09	3045822,51			
	Suma	300,446653,57	119032132.62	259619971,12	78205450,17	13065918,27	
	Rozchód	119032132,62		78205450,17			
	Ramanent	181414520,95		181414520,95			

Bilans powiatowej Kasy Komunalnej w Sępólnie na rok rachunkowy 1923

nr b.	Dział	Dochód mkp fen	Rozchód mkp fen	Nadwyżka mkp fen	Deficyt mkp fen	Reszty w dochodzie	reszty w rozchodzie
1	Remanent	19639517,66		19639517,66			
2	Administr. majątk		1318,14		1318,14		
3	Adminisracje Wydz. Pow.	46487103,69	2832871226,70		2786384123,01		
4	Administracja Kasy	131124622	616031497,10		484906875,10		
5	Administracja Wójtostw.	18644242,60	100278800		81634557,40	24978478	
6	Podatki pow.	6784973628,83	377811704	6407161924,83		672313877	
7	Nieruchomości pow.	8200000	485510195,50		477310195,50		
8	Sprawy sanitarne		49214775		49214775		
9	Koszta pielęgnowania umieszczonych w Zakładach	153855805,99	480673619		326817813,01		
10	Dla kultury krajowej		521384338		521384338		
11	Utrzymanie dróg. pow.	2041146567	1640475181,75	400671385,25			
12	Koszta procesowe		48352300		48352300		
13	Nakłady w interesie gmin	32000	250000		218000		
14	Nieprzewidziane kwoty	1429760745,98	391718552,40	1038042193,58			
	Suma	10633864233,75	7544573507,59	7865515021,32	4776224295,16	31701616,77	
	Rozchód	7544573507,59		4776224295,16			
	Remanent	3089290726,16		3089290726,16			

Wykaz majątku wzgl. długów powiatu.

1)	Wartość nieruchomości I. około		zł. 30.000.—
2)	„ „ II. „		zł. 15.000.—
3)	„ „ III. „		zł. 5.000.—
4)	„ „ w Wałdowie		zł. 4,000.—
5)	„ piwniey i cystern do benzyny		zł. 4000,—
6)	„ lasu Wojaków	około	zł. 1800,—
7)	„ inwentarza biurowego		zł. 10000,—
8)	„ dwóch koni wyjazdowych		zł. 1500,—
9)	„ samochodu osobowego		zł. 8000,—
10)	„ 1 wolanta, 1 samojazdu z szorami		zł. 4000,—
11)	„ ambulatorjum		zł. 9000,—
12)	„ 2000 klg. benzolu		zł. 1000,—
13)	„ dwóch koni roboczych z szorami		zł. 700,—
14)	„ dwóch wozów roboczych i kufy		zł. 1000,—
15)	„ roweru służbowego		zł. 100,—
16)	„ drzew owocowych		zł. 5000,—
17)	„ narzędzi szosowych i materjałów budowlanych		zł. 3500,—
		Razem:	zł. 103600,—
DŁUGI:	W Pow. Kasie Oszczędności		zł. 2700,—
	majątek wynosi razem po potrąceniu długu		zł. 100900,—

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Zarządu Drogowego.

A. Zarząd Dróg powiatowych.

1) p. o. kierownik Zarządu Drogowego, Czajka w służbie powiatowej od 1. I. 1923 r.
2) drogomistrz Luedtke, w służbie powiatowej od 9 listopada 1922 r.
3) drogomistrz Domek, w służbie powiatowej od 15 kwietnia 1921 r.
4) dróżników 18 i 1 woźnica.

B. Utrzymanie dróg.

Powiat sępoleński posiada ogółem dróg bitych do utrzymania 144.639 klm. z liczby tej przypada

na drogi państwowe		31.070 klm.
na „ wójewódzkie		27.448 klm.
na „ powiatowe		82.256 klm.
na „ gminne		3 865 klm.

W stosunku do roku 1923 przybyło dróg powiatowych 3.342 klm., ponieważ powiat przejął na własność drogę prywatną od p. Wilkensowej, właścicielki dóbr w Iłowie Droga ta prowadzi z Iłowa do drogi wojewódzkiej Sępólno—Lutowo granica niem.

Wszystkie drogi i mosty przejął powiat sępoleński od Niemców w stanie bardzo zaniedbanym i złym, cały więc ciężar naprawy dróg i mostów zaniedbany przez Niemców od roku 1914 spada na barki obecnego Wydziału Powiatowego. Zatem przystąpiono z całą energją do naprawy dróg przejętych od Niemców w roku 1920.

Mimo licznych przeszkód, utrudniających wykonywanie robót, jak brak materjałów, narzędzi, wyszkolonego personału drogowego, po części wzrost cen na robo-

ciznę i zakup materjałów budowlanych doprowadzono drogi i mosty do stanu prawie że normalnego.

Przy drogach wyczyszczone zostały rowy i przepusty, bankiety pościnane, drzewa przydrożne poczyszczone i brakujęce zadrzewienie uzupełnione.

Nową nawierzchnię tłuczniową położono na długości 0,908 klm. i to; na odcinkach Komierowo - Przepałkowo.

Sępólno - Sikorz

Bruku nowego położono na długości 0,020 klm i to na odcinku Komierowo Przepałkowo

Nażwirowano, ogółem około 95 klm. dróg bitych, i to następujące odcinki.

1) Orzełek—Sępólno
2) Sępólno, Pamiętowo
3) Trzciany—Wałdowo
4) Kamień—Duża Cerkwica
5) Dąbrówka
6) Piaseczno—Lutówko
7) Sępólno—Lutowo
8) Sępólno—Obodowo
9) Obodowo—Sośno
10) Więcbork—Sośno
12) Więcbork—Witunia.

Podczas sezonów zimowego i letniego zakupiono w drodze dobrowolnej dostawy i na podstawie ustawy z dnia 20. XII. 1920 wystarczającą po części ilość materjałów do naprawy dróg.

W roku 1925 przewiduje budżet większe naprawy dróg i mostów.

C. Drogi gminne i obszarów dworskich

Zawdzięczając ogólnemu zainteresowaniu się naprawą dróg tego rodzaju że strony zainteresowanych drogi te są w stanie poniekąd dobrym.

D. Spółki wodne.

Spółek meljoracyjnych do odwodnienia jest w powiecie trzy, które są pod nadzorem Starostwa i Pow. Zarządu Drogowego.

E. Szkółki.

Szkółkę powiatową drzewek owocowych posiada Wydział Powiatowy na wydzierżawionym terenie w Więcborku, pod fachowym nadzorem członka Wydziału Powiatowego p. Kabata z Więcborka i drogomistrza ogrodnika Domka z Sępólna.

Szkółka urządzona jest dla wzorowej hodowli drzewek owocowych na potrzeby powiatu.

Ponadto posiada Powiat drugą szkółkę w Sępólnie dla hodowli drzewek dzikich.

Stan drzewek	owocowych	w szkółce	około	300	sztuk
„	„	dzikich	w	„	„	300	„

Sprawozdanie z działalności Powiatowej Rady Opieki Społecznej za rok 1924, w której skład wchodzą:

1. p. Starosta, jako przewodniczący
2. Ks. prob. Grudziński, Sępólno
3. Ks. prob. Bruski, Lutowo
4. p. Goldyszewicz, handlarz bydła, Sępólno
5. p. Paszkiewicz, Sędzia Powiatowy, Sępólno
6. p. Przystawski, naczelnik poczty, Sępólno
7. p. Sowiński, inspektor szkolny, Sępólno
8. p. Meissner, dyrektor banku Ludowego, Sępólno
9. p. Naatz, aptekarz, Sępólno
10. p. Milewski, sekretarz Sądu, Sępólno

Celem przyjścia z pomocą nie-zabezpieczonym i niezdatnym do pracy starcom, kalekom, wdowom i sierotom, uchwalili na walnym zebraniu członkowie Kółek rolniczych i producenci rolni w dniu 20. listopada 1924 opodatkować się dobrowolnemi datkami, a mianowicie 1/4 funta żyta i 1/2 funta ziemniaków z morgi.

Datek ten pobrany ma być od wszystkich właścicieli od 10 mórg w zwyż.

W dniu 14. listopada 24 r. uchwalili rolnicy narodowości niemieckiej na zebraniu Związku (Landwirtschaftlcher Kreiswirtschaftsverband) dać dobrowolne datki w miarę możności na biednych powiatu tutejszego.

Ogólne zestawienie zbiórów podać nie można, ponieważ akcja zbierania tych ofiar dotychczas nie jest ukończona.

Właściciel ziemski p. Wilkens z Sypniewa ofiarował na rzecz biednych 18. metrów szczap, które podzielono pomiędzy ubogich miejskich.

Roczna składka na rzecz Rady Opieki Społecznej na rok 1924 wynosiła marek polskich 711. 102. 360.

Miejscowe Rady Opieki Społeczne otrzymały z tego 50%

Powiatowa Rada Opieki Społecznej zatrzymała 25%, odstawiono Woj. Radzie Opieki Społecznej 25%.

Prócz tego przeprowadziła Pow. Rada Opieki społecznej następne kwesty:

Na rzecz popierania Kuchni Ludowych dla bezrobotnych i ubogich,

Wynik w markach p.	208.817,000,—
Na sprowadzenia zwłok Henryka Sienkiewicza, wynik w złotych	79,95
Inwalidów wojsk polskich i ich dzieciom, wynik w markach p.	13. 373. 200,—
Na wykup kościoła św. Agnieszki w Krakowie, wynik w markach p.	2.861.000.—

Dochód	zł. gr.	Rozchód	zł. gr.
pozostałość z roku 1923	0,90	Wojewódzka Rada Opieki Społecznej	100.00
dochód w roku 1924	321.18	Dr. Sturm za leczenie wdowy Grabowskiej i Zmarzłej	10.00
		Zapomoga dla ubogiej Zmarzłej	10.00
		Min. Pracy Opieki Społ.	7,00
		Za przewóz drzewa opałowego dla ubogich,	28.00
		10% pod. od kap. i rent	3.37
		Saldo na rok 1925	162.71
	321.08		321.08

Wykaz

Administracji Oddziału Ubezpieczeń od Wypadków w Rolnictwie za rok 1924.

Wypadków zgłoszono 25, z których okaleczenie nie pozostawiło żadnych ujemnych skutków. ·

Odszkodowanie ustalono w czterech wypadkach, zaś w 21 wypadkach nie ukończono postępowania

Skutki 4 załatwionych wypadków są:

1) przejściowe, częściowe ograniczenie w 3 wypadkach
2) odrzucenie odszkodowania ustalono w 1 wypadku
3) wypadków śmierci nie było.

razem : 4 wypadki

Oprócz wypadków powyższych załatwiono sprawy z lat poprzednich, które obciążały Zakład ubezpieczeń z powodu uzyskania zdolności w zarobkowaniu względnie wypadków śmierci rentobiorców.

Składki dla Zakładu Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie obliczono na podstawie uchwały Wydziału Krajowego z dnie 2. X. 1923 w wysokości 30.000 mk. w stosunku do jednej marki podatku gruntowego rzeczywistego (przedwojennego)

Ogólna kwota składek wynosi 1.403,31 złotych

Na podstawie uchwały Wydziału Krajowego z dnia 2. listopada 1924 r. ściągano dodatek do składek a mianowicie 50 groszy w stosunku do jednej marki podatku gruntowego rzeczywistego (przedwojenego).

Koszta administracyjne Sekcji za rok 1924 zanotowano w wysokości 177,23 zł.

Opieka nad chorymi.

Na zasadzie niemieckiej ustawy z dnia 11. 7. 1891 r. ciąży na Wydziale Powiatowym i odnośnych gminach (jako związkach ubogich) obowiązek utrzymania umysłowo chorych przebywających w zakładach psychjatrycznych.

Z powstałych kosztów utrzymania opłaca w myśl wymienionej ustawy Wydzia Powiatowy 2/3, zaś interesowana gmina 1/3 kosztów.

Na powiat sępoleński przypada na rok 1924 zł. 4103.71, z tego opłacały gminy 1335.67 zł.

Obecnie przebywa 12 osób w następujących zakładach:

a) w zakładzie psychjatrycznym w Kocborowie 10 osób
b) w „ „ w Świeciu 2 „
razem: 12 osób

Oprócz tego umieszczono w zakładzie dla głuchoniemych w Wejherowie troje głuchoniemych dzieci nieletnych,

Ponieważ rodzice tych dzieci nie są dobrze sytuowani ponosi powiat 2/3 kosztów utrzymania, a odnośne związki ubogich 1/3.

Sępólno, dnia 8. stycznia 1925 r.

Sprawozdanie roczne.

Powiat sępoleński jest jedynem powiatem, posiadającym referat oświatowy. Referat ten najzupełniej jest usprawiedliwiony przez niemiecki charakter powiatu oraz słabe uświadomienie polskich warstw ludowych pod względem narodowym i społecznym.

Za referatem przemawia jeszcze jeden szczegół natury politycznej. Gdy Niemcy z zachodniego swego pogranicza starają się wyprzeć ludność polską i zastąpić ją niemiecką u nas, pod tym względem nie czyni się nic lub bardzo mało co. Powiaty więc same na pograniczu powinny starać się, aby ludność podniemczoną w jak najbliższym czasie odpolszczyć, u polskiej zaś ludności poczucie narodowe pogłębić, gdyż tylko powiat o uświadomionej narodowo i społecznie ludności może być stróżem granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Wychodząc z powyższego założenia, istnienie powyższego referatu posiada doniosłe znaczenie. Zadaniem zaś referenta oświatowego powinno być nietylko budzenie i pogłębianie poczucia narodowego, szerzenie znajomości przeszłości naszej literatury, geografji sztuk pięknych, słowem wszystkiego, co związane jest z życiem narodu, lecz również organizowanie społeczeństwa w jak najwiecej zwarte szeregi narodowe.

Dawniejsi referenci zadowalali się jedynie wygłaszaniem odczytów wzgl. wykładów. Końmi, koleją a nawet pieszo docierali do wiosek, przemawiali do dorosłych i do dziatwy, na odprawach policji i na publicznych zebraniach. Na ślady tej ich owocnej pracy wszędzie trafić można. Pracowali z całym zapałem.

Obecny referent zwrócił uwagę na początek wiecej na działalność organizacyjną. Sokoła pobudzono do nowej działalności i nowego życia, Tow. Wojaków i Powstańców wskrzeszono na nowo, a owocną działalność jego daj się na każdym kroku zauważyć. Ono wraz z innemi półwojskowemi towarzystwami jak Sokołem, Bractwem Strzeleckiem i Strażą Pożarną bierze udział we wszystkich obchodach narodowych, urządzając w dzień obchodu capstrzyki, by zadokumentować, że Polacy gospodarzami są tej ziemi.

By żywem słowem działać na ludność z inicjatywy referatu oświatowego założono towarzystwo amatorskie: Polską Scenę Kresową, która wystąpiła już z dwoma sztukami: komedją „Zagłoba Swatem" oraz 4 aktowym dramatem „Łukasiński". Grano nie tylko w Sępólnie, lecz Więcborku, Wałdowie, a nawet w Tucholi.

Rozumiejąc że przy referacie znajdować się powinna bibljoteka postarano się o jej zaczątek. Mianowicie ks. dziekan Wilmowski z Więcborka podarował na ten cel następujące broszury z polecenia b. referenta Zaleskiego

Piotr Skarga. Karania Sejmowe	egzemplarzy	9
Wincenty Pol, Pieśń o ziemi naszej	„	4
Mickiewicz, ksiegi Narodu Polskiego	„	10
Szymański „Społem"		10
Pod. Czerwonym Sztandarem	„	9
Szymański, Wśród Słoweńców	„	10
Niemirowicz, Czujni, odważni silni.	„	10
Niemirowicz, Związki Katol. w Niemczech		10
Arcybiskup Szeland Kościół a czasy obecne egz.		10
Aleks Woycicki, Związek Chłoski	egzemplarzy	10
„ „ Antychryst	„	10
Zaleski Patron czasu	„	10
Ks. M. Tulman Bibljoteki Parafjalne	„	10
„ „ Wykradzenie więźniów	„	10
Orłowski I Chmielowski, Przepisy o wspieraniu ubogich	„	8
Arcybiskup Teodorowicz, Katolicyzm a cywilizacja	„	10
Ks. Nandet, Zasady Socjologji Kat.	„	9
Ardant Papierz a lud	„	10
Mohort	„	6
Zaleski, Ks. Skorupka	„	10
Kraszewska, Orędowniczka Oświaty	„	10
	Razem : „	195

O ile pierwsze 195 egzemplarzy są darem Ks. Dziekana Wilmowskiego z Więcborka o tyle 9 następnych zakupione zostało z funduszu oświatowego, który również przysporzył bibljoteczce.

Baczyńskiego, Historję Polski

Chmieleckiego, Literaturę Polską,

Piłsudski Józef, 22 stycznia 1863	egzemplarz	1
Pawłowski Bronisław, Dwernicki	„	1
Sokolnicki, Skrzynecki	„	1
Kukiel, Jazda Polska pod Moskwą,	„	1
Zawadzki, Lotnictwo	„	1
Rogoski, z walk o Lwów	„	1
Ochwicz, Rok 1809	„	1
Tokacz, Ostrołęka	„	1
Jasław z Bratkowa, Grunwałd	„	1
	razem książek	9

Bibljoteka liczy zatem na początek 206 książek a poczyniono starania, by bibljotekę tę w drodze darów powiększyć Czyni się również starania, by założyć bibljoteczkę dla teatrów amatorskich po wsiach, W ostatnim czasie referat oświatowy po-

starał się również o mówców zamiejscowych, jak prof. Sicińskiego z Chojnic oraz p. kpt. Meyera z 66 pp., o por. Cymera z 65 pp. Czyni się to dla tego, by zbudzić do wygłaszanych wykładów większe zainteresowanie. Zawsze bowiem obcy mówca większe wywiera wrażenie niż ten, którego się stale słyszy.

Praca organizacyjna przy referacie wydaje dobre owoce a wraz z początkiem postu rozpocznie się cykl systematycznych wykładów z historji i geografji polskiej oraz innych dziedzin życia polskiego.

Nad działalnością referenta oświatowego czuwa Rada oświatowa wybrana z ramienia Wydziału Powiatowego.

Wykaz udzielonych subwencji

na cele naukowe, oświatowe, dobroczynne i dobro publiczne

W roku sprawozdawczym udzielono następujących subwencji.

1) na szerzenie oświaty	3.015,87
2) Utrzymanie 3 uczni w Seminarjum nauczycielskim	498.99
3) Utrzymanie uczni w szkole rolniczej	480,11
4) Na popieranie instytucji dobroczynnych	185.25
5) Na zakup samolotu	2000,—
	6.780.22 zł.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
(—) Dzwonkowski.

Sępólno. dnia 22 stycznia 1925 r.